

Competitivitat imparcial

JOSÉ GARCÍA MONTALVO

Professor del departament d'economia i empresa. Universitat Pompeu Fabra

Recorden la pregunta que Xavier Roig es feia al seu llibre *Ni som ni serem?*: “Si realment fos imparcial, compraria Catalunya?”. Aquesta mateixa setmana dues empreses, Philips i Samsung, han donat la mateixa resposta: no. Aquests dos casos es poden utilitzar per treure'n algunes ensenyances.

La primera és que l'economia catalana ha d'oblidar-se ja definitivament d'intentar competir en indústries de baix valor afegit i on la competitivitat es basa a pagar uns salaris molt baixos als treballadors. Amb la Xina i els països de l'Est d'Europa no es pot, ni hem de voler, competir en costos salarials. Per tant, la Generalitat hauria de deixar d'oferir ajudes per a la instal·lació d'empreses dedicades a aquest tipus d'activitats tot i que perdi algun impacte mediàtic de curt termini. Altrament passarà el que ha succeït amb Samsung: els consellers Subirà i Rañé oferint subvencions per mantenir l'empresa a Catalunya i Samsung rebutjant-les.

Algú podria pensar que Samsung o Philips són empreses enquadrades dins

de la nova economia i, per tant, en indústries amb futur. No obstant això, i a pesar que els 3,47 milions de subvencions de la Generalitat que va rebre Samsung des de 1993 van ser en concepte d'activitats d'investigació i desenvolupament, ens hem de desenganyar: la instal·lació de Palau-solità i Plegamans era simplement una fàbrica de muntatge.

Fa molt de temps que se sabia que arribaria un moment en què l'economia catalana no podria seguir competint via salaris baixos. La crisi del tèxtil va ser un signe evident. No obstant això no sembla que aquesta previsió hagi afectat en res l'estratègia de creixement de llarg termini de l'economia catalana. Apostar per la indústria de moda en el moment actual, la construcció, no sembla que sigui el camí cap a una millora en la competitivitat basada en activitats d'alt

valor afegit. Això sí: és més difícil deslocalitzar-la (òbviament) i té un cabal gairebé il·limitat de mà d'obra barata que prové de la immigració d'altres països. Per tant, la construcció està fora de perill i pot seguir competint per la via tradicional. D'aquesta manera els recursos limitats que l'economia catalana té per produir i millorar el benestar dels seus ciutadans es van desplaçant cap al maó. La pregunta és fins quan podrem seguir menjant maons. ¿Pot l'estratègia competitiva d'una economia que aspira a ser referent de desenvolupament i elevada competitivitat basar-se en convertir-se en el constructor de xalets per a la resta de la Unió Europea?

Moltes vegades s'ha criticat el model finès com un exemple de monocultiu tecnològic dependent de Nokia. No obstant això, no és clar que sigui molt millor

tenir una economia diversificada però basada en indústries de baix contingut tecnològic i amb una productivitat minvant. És cert que inicialment, i sobretot després de la punxada de la bombolla tecnològica, no era clar a quin ritme podien evolucionar les indústries basades en les tecnologies de la informació i les comunicacions. En l'actualitat, i aclarides les incerteses inicials, la qüestió és clara. L'aposta per les noves tecnologies de la informació i les comunicacions és guanyadora. Catalunya té el capital humà que es requereix per adoptar una estratègia de creixement basada en activitats d'alt valor afegit. Només fan falta més joves disposats a crear empreses i arriscar-se. I sobren, per descomptat, declaracions amenaçadores sobre una suposada impunitat de les empreses.

En un altre ordre de coses sembla que el departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) ha decidit promoure el canvi del sistema Windows al sistema Linux. Aquesta és una excel·lent manera de millorar la competitivitat de l'administració pública. Esperem que s'estengui l'exemple.